

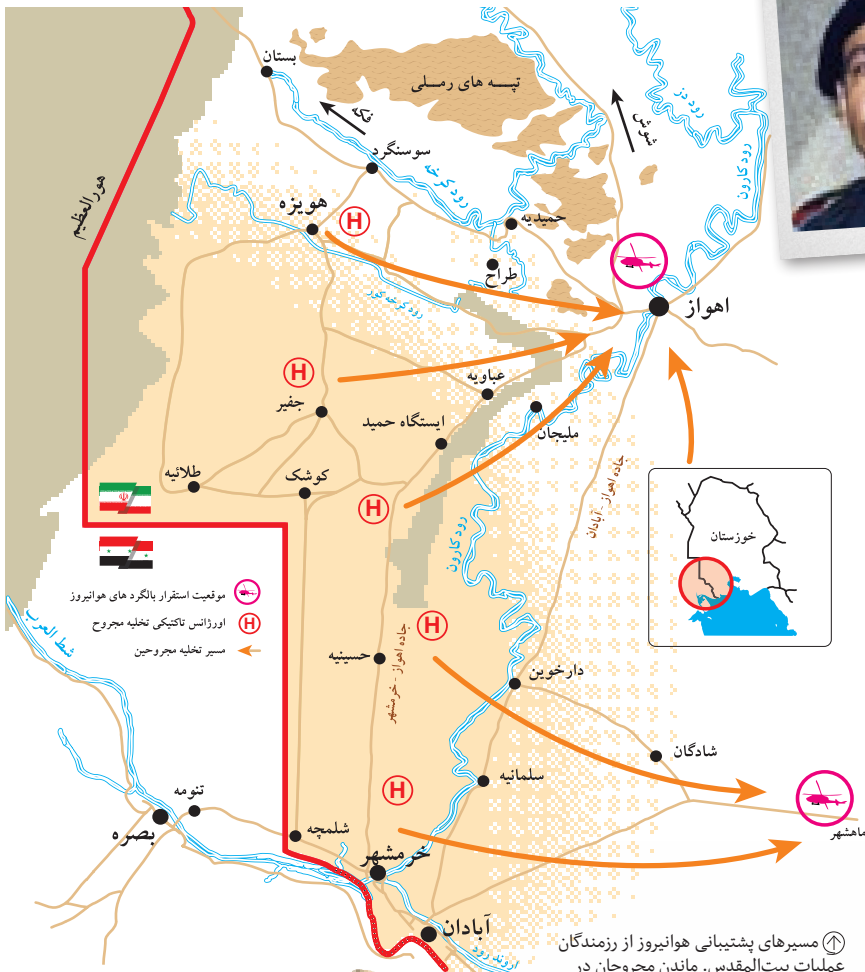
⊖ ماهر عبدالرشید از فرماندهان اصلی جبهه‌ی عراق که در کنار عدنان خیرالله عالی‌ترین مقامات نظامی ارتش عراق در جنگ بودند.

از کارون و رسیدن به جاده‌ی اهواز-خرمشهر بود. عبور از رودخانه در عملیات نظامی فرایندی بسیار پیچیده بود که شاید از نظر عراقی‌ها ایرانی‌ها

چنین امکانی را نداشتند اما با توجه به شکست‌های قبلی نمی‌توانستند هیچ احتمالی را دور از ذهن نگه دارند. فرمانده تیپ ۵ زرهی از نیروهای زیرمجموعه‌ی ماهر عبدالرشید در حاشیه‌ی دستوره‌های عبدالرشید به این موضوع اشاره کرده بود؛ «سعی شود که از نیروهای حفاظتی جاده (اهواز-خرمشهر) به عنوان پایگاه‌هایی برای انهدام نیروهای دشمن در صورت موفقیت آن‌ها در عبور از رودخانه (کارون) استفاده شود.»

عراقی‌ها گمان می‌کردند ایرانی‌ها برای عبور نیروهایشان از کارون باید نیروها را هلی‌برن کنند، از همین رو موانعی در مسیر کارون چیدند که امکان هلی‌برن را بگیرند. مدتی بعد نیروهای عراقی در مسیر کارون سعی کردند به رودخانه بچسبند و در برخی نقاط محدود از رودخانه فاصله داشتند که اگر ایرانی‌ها کمی تعلل می‌کردند آن نقاط نیز پر می‌شد اما ایرانی‌ها روز به روز تحولات جبهه‌ی عراق را زیر نظر داشتند و از همین رخنه‌ها برای عبور از کارون استفاده کردند.

بخش مهم توصیه‌های ماهر عبدالرشید در باره‌ی منطقه‌ی کرخه‌کور در شمال خرمشهر بود و به نظر به توصیه‌های او کامل عمل شد و در این محور ایرانی‌ها در آغاز عملیات بیت‌المقدس متوقف شدند و پیشروی موفق‌تری نداشتند اما فشاری که نیروهای ایران در منطقه‌ی کارون وارد کردند سبب شد که در مرحله‌ی دوم عملیات، عراقی‌ها آن منطقه را رها کنند و برای دفاع از خرمشهر و بصره عقب‌نشینی کنند.

⊕ مسیرهای پشتیبانی هوانپروز از رزمندگان عملیات بیت‌المقدس. ماندن مجروحان در میدان نبرد می‌توانست بسیار روحیه‌شکن باشد.

⊕ برای هلی‌برن نیرو از این نوع بالگردها استفاده می‌شد. یکی از تکرانی‌های ارتش صدام این بود که ایران برای آزادی خرمشهر از هلی‌برن استفاده کند.

× اسناد رسوایی

در عملیات فتح‌المبین ایرانی‌ها اسرایی از سایر کشورها گرفته بودند که روی آن مانور زیادی دادند و جالب این‌که در یکی از سندهای عراقی برای پیشگیری از تکرار این رسوایی دستورالعمل جدیدی صادر شد. عنوان این سند، «رهنمودهای فرماندهی کل نیروهای مسلح» با طبقه‌بندی «به کلی سری-شخصی» است و مربوط به ۱۵ فروردین ۱۳۶۱، حدود یک هفته پس از شکست عراق در فتح‌المبین، است و توصیه‌ی اول این سند «عدم به کارگیری نیروی رزمنده از کشورهای عربی در نزدیک خط مقدم» است.

